

G. A.-Né 14 Éves Korában

Műtermi felvétel, én vagyok rajta 14 éves koromban. Ősszel kellett hogy készüljön, mert már nincs copfom. Nem emlékszem rá, hogy gyerekkoromban konfliktusaim lettek volna a szüleimmel. Jó gyerek voltam abban az értelemben, hogy lehetett a lelkemre hatni. Körülbelül 13 éves koromig kimondottam jó gyerek voltam. Akkor elkezdődött a kamaszkor, és amiben csak ellent lehet mondani egy szülőnek, abban én ellent mondtam, és ez nagyon sokáig tartott. Apám, szegény, akkor épp munkaszolgálatos volt. A szüleimről a legnagyobb dicséret, amit elmondhatok, hogy eltűrték a szörnyű kamaszkoromat, hogy mindenről saját véleményem van, ami lehetőleg az ellenkezője az ő véleményüknek. Nemcsak hogy kibírták, de hát az ő légkörükben lettem ilyené. Ez megmaradt, hogy az életben a legfontosabb dolgok közé tartozik a szuverenitásom, egyfajta

meg nem alkuvás. Amikor megszülettem, a Bakáts utcában laktunk, és az első két osztályt a Bakáts téri elemibe jártam. Ez községi iskola volt. 1936-ban elköltöztünk a VII. kerületbe, a Garay utcába, és akkor bekerültem a Bethlen téri zsidó iskolába. Ez is csak azért történt, mert amikor májusban odaköltöztünk, akkor a Murányi utcába írtak be, a községi elemibe, ahol nagyon csúnya szavakat tanultam egy perc alatt, úgyhogy a szüleim rögtön eldöntötték, hogy ez nem az a környezet. Hát végül is, ez a Csikágó volt. A zsidó elemiben töltött két év nekem nagy élményt adott: az addigi heti két hittanórához képest a mindennapi azzal való foglalkozás, a nagyon erős érzelmi ráhatás, a minden szombati ifjúsági istentisztelet, ahol az akkori szememben szép, szőke rabbi egyenesen nekem tartotta a beszédet. Az ember zokogva megbánta az összes gyermeki haszontalanságot. Ami vallásból van bennem, ebből a két évből táplálkozik. Szeptember elsején kezdtem ide járni, és nagyanyám januárban már meghalt. Jó érzés visszagondolni arra, hogy borzasztó sok örömet szereztem neki azzal, hogy minden nap elmondtam, amit tanultam. A péntek esti istentisztelet dalait, mindenféle ünnepi héber dalt, vagy hogy el tudok mondani egy imát. Mert ő még vallásos volt. Később a gimnáziumban -- ugye, hatodikos voltam 1944-ben -- volt egy tanárnő, aki nyilas karszalaggal járt be, ő tanította nekünk a gazdaságtant. Nekem ennél a vitéz Dr. S. Károlynénál jelesem volt. A saját osztályában külön ültette a zsidókat és a nem zsidókat, de valamiért a mi osztályunkban ilyen nem volt. Amikor 1944 áprilisában hamarabb vége lett a tanévnek, és sárga csillaggal mentünk a bizonyítványunkért, a magyar tanárnő, aki nem volt egyébként osztályfőnökünk, bejött, megölelt, megcsókolt, sírva búcsúzott el tőlünk. Az osztályban is tudtam, hogy vannak gyerekek, akik a németek győzelméért drukkolnak, de soha nem volt az osztályban semmi. Nagyon érdekes. Utána, amikor a háború után visszamentünk, akkor volt egyetlen osztálytársnőm, aki nem hitte el a haláltáborokat. Vele komoly, kemény vitába kerültünk, hogy az nem igaz, az nem lehet igaz. Tehát ilyenfajta megkülönböztetés nem volt. Elég sok zsidó gyerek járt abba a gimnáziumba, mert nem volt egy elit iskola, az alsó kispolgárság iskolája volt. Az Üllői úton járó villamos nagyon jó közlekedés volt a kispesti, lőrinci gyerekeknek is, és voltak környékbeliek is. Ez egy ilyen közeg volt. Az osztálytársaim szülei között volt egy zsidó ügyvéd, egy lőrinci orvos, néhány tanító, a többi pedig egyszerűbb foglalkozású volt. Homogén volt az osztály, bár ez is relatív. Amikor a gimnáziumban az első órán kérdezte a némettanárnő, hogy tanult-e már valaki németül, akkor felálltunk úgy öten-hatan, az mind zsidó volt. Az egyik zsidó gyerek csak azért nem állt föl, mert ő angolt tanult. A mi osztályunkban 38-ból tízen voltunk zsidók.